

Razgovarao: Velimir Mladenović

***Politika*, 1. decembar 2019.**

Univerzalna priča o ljubavi majke i sina

Kada se nađemo pred životnim iskušenjem, nije nam patnja odskočna daska. Ono što nam omogući da se povratimo jeste prihvatanje da je to što se dogodilo sad sastavni deo našeg života

Žilijen Sandrel, francuski pisac mlađe generacije, svetsku slavu stekao je svojim prvim romanom „Soba čuda” (Laguna, 2018), u kom na lirski način ispituje odnos majke i sina, pitanje roditeljstva i ispitivanje sopstvenih grešaka. U razgovoru za „Politiku” otkriva svoje književne početke i uzore i zašto je za njega ovaj roman zapravo optimistična priča.

Kako ste počeli da pišete?

Uvek sam želeo da pišem. To je bio dečački san, u neku ruku. Kad sam bio dete i kad bi mi postavljali uobičajeno pitanje: „Šta želiš da budeš kad porasteš”, ja bih uvek isto odgovarao – pisac ili reditelj.

Ova želja, ova potreba za pisanjem mi se snažno vratila pre četiri godine. Odlučio sam da idem do kraja u pisanju romana, napisao sam „Sobu čuda” i „Kalman–Levi” je odlučio da ga objavi.

Ja pišem da bih ispričao priče, podelio ih s drugima. Uvek me je fascinirala moć pisanja – bilo da se radi o romanu, bilo o filmu, bilo o muzici. Kao čitalac ili gledalac, volim da se prepustim priči, svetu s likovima za koje se vežem i kroz koje mogu da doživim stvari koje ne bih doživeo u pravom životu. Volim da se predam emocijama. Pisanje ima moć da stvori intenzivna, jedinstvena osećanja, to je ono što me zanima.

„Soba čuda” je vaš prvi roman i prvi koji je preveden na srpski.

Znati da ova priča postoji na engleskom, španskom, italijanskom, japanskom, nemačkom, islandskom, sada i na srpskom i uskoro na filmskom platnu jeste apsolutno predivno.

To je ogromna sreća, svestan sam toga. Knjiga se i objavljuje da bi bila čitana.

Neizmerno sam srećan zbog sudbine Telme i Luja. Iz povratnih informacija čitalaca shvatam da priča o ljubavi majke i sina duboko dira ljude, na prilično univerzalan način, nezavisno od kultura i generacija. Uživam u svakom trenutku onoga što se dešava, u svakoj mrvici. Beskrajno sam zahvalan prijemu koji je moja knjiga imala kod različite publike, bili oni čitaoci, vlasnici knjižara, novinari, blogeri. Već dve godine upoznajem izvanredne ljude.

Koji su pisci i knjige vašeg detinjstva?

Kao dete, obožavao sam Roalda Dala, dela iz zelene biblioteke ili stripove Asteriksa... Posle sam otkrio Agatu Kristi (koju i dalje mnogo volim) i, kroz školu, određen broj dela koja bi se nazvala referentnim... Među njima su mi se posebno svideli Kami i Mopasan. Međutim, nemam nekog kulturnog autora u pravom smislu reči. Danas, uglavnom, čitam savremenu fikciju.

Šta ste naučili od kolega, savremenih pisaca?

Čitajući, pre svega, naučio sam da prepoznam ono što volim da čitam i što me zanima kao autora: volim fikcije sa snažnim intrigama, dobro izgrađenim likovima i s mnogo emocije. Nisam veliki ljubitelj autofikcije, mnogo više volim sve što potiče iz mašte.

Nekoliko „kolega savremenika” koje cenim: Delfin de Vigan, David Foenikos, Gregoar Delakur, Fred Vargas ili pak Džilijan Flin, Arto Pasilina... Prilično raznovrsno, ali uvek vrlo romaneskno.

Vaš roman „Soba čuda” je, prema vašem mišljenju, optimistična priča?

„Soba čuda” je jedan malo lud poduhvat majke koja pokušava da povrati sina iz kome tako što ostvaruje svaki njegov san, priča mu ih, a on ih kroz nju proživljava... Mислеći da će mu to, ako on čuje svoje neverovatne dogodovštine, možda dati želju da se vrati u život.

Priča koju sam želeo da ispričam, Telmina priča, jeste priča o pozitivnoj transformaciji, o inicijatorskom putovanju sa skoro četrdeset godina. Nakon sinovljeve nesreće, Telmin život se okreće naopako. Telma otkriva samu sebe, bolje sebe razume i sluša. Ovaj događaj je tera da postavi sebi prava pitanja o „važnim stvarima u svom životu”, da se ponovo izgradi, pronađe sopstveni put.

Poželeo sam da govorim o svemu tome u jednom tonu koji je istovremeno ozbiljan – jer je početna tačka dramatičan događaj – i lagan. S trunkom ludosti, kroz luda iskustva koja adolescent od dvanaest godina može želeti da proživi... Jer život je i to. Ne slušamo dovoljno dete, adolescenta koji još uvek čuči u nama, a kako je dobro kad pustimo sve!

Verujem u moć uzimanja određene distance i optimizma. Mislim da, kada se nađemo pred životnim iskušenjem, nije nam patnja odskočna daska. Ono što nam omogućuje da se povratimo jeste prihvatanje da je to što se dogodilo sad sastavni deo našeg života. Onda kada prihvatimo novinu, a da je ne poričemo uprkos bolu, možemo se ponovo okrenuti budućnosti, koja će neminovno biti drugačija od one koju smo zamislili pre iskušenja. Mislim da je to, delimično, put koji Telma prelazi u toku romana.